

WERELDEN VAN  
**VUUR EN IJS**



**TAIS TENG**

**TAIS TENG**

**WERELDEN VAN**

**VUUR EN IJS**



**BOOKS OF  
FANTASY**

# INHOUD

## DEEL 1: 400 GRADEN IN DE SCHADUW

1. Wandelende steden	9
2. Zilverdoorns	11
3. Dodelijk zonlicht	18
4. De onbekende vriend	24
5. De prijs van een broer	33
6. Liever dood dan levend	38
7. Volle kracht vooruit!	47
8. Vierhonderd graden in de schaduw	51
9. De weg naar Bono	59
10. Een plaats op jullie schip	62
11. De saboteur uit Eldorado	66
12. Een schip van zilver en uranium	72
13. Zonnevuur	77
14. Onder arrest	82
15. Stralingsziekte	87
16. Je hebt mijn leven gered	91
17. Vakwerk	97

## DEEL 2: EEN HEMEL VOL IJZIGE MANEN

1. De wijsheid van de Wiki	103
2. Voor ongelovigen rekenen we uiteraard het dubbele	107
3. Fatsoenlijke meisjes dragen een sluier	113
4. Het gelaat van al-Aziz	115
5. Schip	121
6. Bedoel je mij soms?	129
7. Sommige vrouwen vinden schatrijk sexy	135
8. Sorry, verkeerde deur	138
9. Als iedereen rustig blijft zitten, hoeft er niemand dood	141
10. Goede daden	150

11. Lessen in overleven	154
12. Virusscanners roddelen niet	157
13. De ballade van Buffy en Spike	161
14. Een wandeling onder de sterren	164
15. Gestolen leven	169
16. Uw saldo bedraagt nul komma nul	174
17. Graaibloemen en drakeneieren	182
18. Het kielzog van de Drakenkeizer	189
19. Ongewenste intimiteiten	192
20. Verdien duizend yuan	196
21. De tong van Negen Aalscholvers Dansend	200
22. My best friend	205
23. Inslagpunt	210
24. Een cocktail in de middagzon	214
25. Zusje, ik hou van je	221
26. Dood de vermaledijde babyverslinder!	224
27. Een kanonskogel zo groot als de Mount Everest	235
28. Oude vijanden	241
29. Zombiesteden	246
30. Een hemel vol ijzige manen	247
31. Epiloog: zeven jaar later	249

DEEL 1

**400 GRADEN  
IN DE  
SCHADUW**



# 1. WANDELENDE STEDEN

Laat mij je eerst iets over mijn wereld vertellen. Als er ergens een echte hel bestaat, is het de planeet Mercurius wel. Geen spoor van lucht, geen druppel water en ze staat veel te dicht bij de zon. In de middag wordt het heet genoeg om lood te smelten, 's nachts daalt de temperatuur tot 180 onder nul. Bovendien draait Mercurius zo langzaam om haar as dat een dag bijna een half jaar duurt.

Geen aangenaam oord en als dat alles was, zou er nu nog geen mens wonen.

Maar er is meer: Mercurius is een goudmijn. Letterlijk.

Vuistdikke aders zilver kronkelen door de rotsen, grindbanken glitteren van het goudstof en hier en daar kun je de klompjes platina gewoon oprapen. Het lijkt ideaal: je hoeft er maar met je ruimteschip te landen om schatrijk te worden.

Mis.

Niet minder dan acht keer probeerden mijnbouwers Mercurius te ontginnen. De half gesmolten wrakken van hun ruimteschepen liggen nog steeds tussen de kraters. Van de bemanningsleden bleef niet meer dan een flinterdun laagje as over.

Na een tijdje drong de boodschap door: mensen en hun machines konden zich tegen de intense hitte of de ondraaglijke koude wapenen, maar nooit tegen beide.

Een halve eeuw lang was niemand dwaas of hebzuchtig genoeg om Mercurius te bezoeken. Dat veranderde in 2263. Heavy Metals, een mijnbouwbedrijf, kocht heel Mercurius van de Verenigde Planeten voor het bedrag van één eurodollar. Zelfs die eurodollar leek nog te veel: voor zover de Verenigde Planeten wisten, was Mercurius volstrekt onbruikbaar.

Heavy Metals dacht daar anders over. Met drie ruimteschepen streken ze neer op de vlakten van Mercurius.

Hun ruimteschepen leken nog het meest op kolossale gepant-

serde krabben.

Zodra ze geland waren, schoven ze zeventig meter lange poten uit de romp en zetten ze zich moeizaam in beweging. De ruimteschepen waren in feite wandelende steden, elk met zo'n duizend man aan boord.

Heavy Metals was nooit van plan geweest de hitte van de dag of de koude van de nacht af te wachten. De steden liepen precies snel genoeg om de stralen van de opkomende zon voor te blijven. Op de grens van dag en nacht was de temperatuur nog wel te verdragen.

Toch bleef het riskant. Als het zonlicht ooit direct op de steden viel, dan zou iedereen levend verbranden. Heavy Metals nam dat risico graag: de echte eigenaars zaten veilig op Aarde.

Het was natuurlijk een onmogelijke klus om al wegvluchtend voor de zon mijnschachten te graven. Heavy Metals was iets slimmers van plan. Op Mercurius groeiden planten. Ze leken in niets op aardse struiken of bomen. Hun wortels waren van vulkanisch glas, hun stengels van steen en ze bloeiden met bloesems van puur goud en uranium. Je hoefde hun bloemen alleen maar te plukken.

Robots of automatische machines vond Heavy Metals te duur. Het was goedkoper om menselijke arbeiders te gebruiken. Vooral omdat Heavy Metals die arbeiders zelf kon kweken... Wegwerpmensen. Als er een stierf, viste Heavy Metals gewoon een nieuwe baby uit het geboorte-aquarium.

Ik weet er alles van, want ik ben zelf een arbeiderskind.

## 2. ZILVERDOORNS

'Tanja!' snerpt mijn wekker, 'wakker worden!' Het ellendige ding begint prompt zo luid mogelijk te piepen.

Ik knor van ergernis en mep naar mijn wekker. Hij wipt behendig achteruit op zijn robotpootjes. Vanaf mijn klerenkast blijft hij doorpiepen.

'Laat me slapen,' mompel ik.

'Tanja,' zegt de wekker, 'van mij mag je door blijven pitten, dat maakt me echt niks uit. Maar jullie zijn wel aan het stikken.'

'Laat me slapen,' mompel ik weer en dan dringen zijn woorden pas echt tot me door. 'Stikken?'

'Jullie zuurstof werd een minuut geleden afgesloten.'

Ik trap de dekens opzij en buig me over het zuurstofventiel boven mijn bed. Zelfs met mijn oor tegen het ventiel hoor ik geen gesis.

De lucht op onze kamer ruikt plotseling muf en benauwd. Onzin natuurlijk. Zo snel raakt je lucht niet op. Er moet nog zeker voor een minuut of vijf zuurstof over zijn.

Ik strompel slaapdronken naar het bed van mijn broer en schud aan zijn arm.

'Rolf? Heb je onze zuurstof gisteren niet betaald? Het was toch jouw beurt?'

Alleen Rolfs haar steekt boven het dekbed van aluminiumfolie uit, een warrige bos krullen. Het is even bruin als mijn eigen haar.

Rolf neemt niet eens de moeite zijn ogen te openen.

'Zit niet te zeuren,' zegt hij met vermoeide stem. 'Jij bent aan de beurt. Ik heb jouw water vorige week nog voorgeschoten.'

'Mijn water?' sputter ik. 'Wie staat er minutenlang onder de douche alsof het gratis uit de hemel valt? Je gebruikt wel twee keer zoveel als ik!'

'Overdrijf niet zo. Betaal die lucht nou maar.'

Het heeft geen enkele zin om me op te winden. Rolf zal nooit toegeven dat hij domweg vergeten is onze zuurstof te betalen.

Ik vis het bankpasje uit mijn broekzak en steek hem in de gleuf boven de telefoon. Het beeldscherm licht prompt op.

*16 juni 2375.*

*U bent met de bank verbonden.*

*Uw saldo op de bank van Heavy Metals bedraagt 56 mark.*

*Wat wilt u kopen?*

Goede vraag. Zesenvijftig mark is amper genoeg voor een week water en zuurstof, om over voedsel nog maar te zwijgen. Het leven op Mercurius is duur voor een arbeider. Daar zorgt de mijnbouwmaatschappij wel voor. Onze bazen willen ons het liefst in de schulden houden.

'Drie dagen zuurstof en water,' besluit ik snel, want ik begin het nu toch een beetje benauwd te krijgen. 'Laat de zuurstof alleen lopen als er ook werkelijk iemand op de kamer is.'

*Opdracht uitgevoerd.*

Het zuurstofventiel begint te sissen. Het mag een verdraaid zacht geluidje zijn, sommige dingen hoor je altijd.

*Uw saldo bedraagt nu 34 mark.*

*Uw geboorteschuld aan de Heavy Metals Mijnbouwmaatschappij is opgelopen tot 145.792,65 mark.*

Het beeldscherm dooft.

Stomme bankcomputer. Waar bemoeit dat ding zich mee? Ik weet echt wel hoeveel ik de Heavy Metals nog schuldig ben. Duzend mark meer dan vorig jaar.

Zes jaar lang was ik te jong om te werken. De maatschappij wil elke slok water, elk teug zuurstof terugbetaald zien die ik als kleuter gebruikte. Tot ik mijn geboorteschuld betaald heb, ben ik gedwongen bij hen in dienst te blijven. De bazen mogen ons arbeiders noemen, in werkelijkheid zijn we niet veel meer dan slaven.

Ik ruk het dek van Rolfs bed af. 'Ik ben zo goed als platzak. Ik weet niet hoe het met jou zit, maar ik moet vandaag in ieder geval

aan het werk.'

Rolf ontwijkt mijn ogen. 'Ik heb ook bijna niks meer.'

'Is het heus?'

Rolf heeft nooit geleerd om overtuigend te liegen. Ik gris Rolfs bankpasje van zijn tafeltje en steek hem in de gleuf.

'Wat moet dat?' Rolf komt half overeind en laat dan zijn hoofd op het kussen zakken. Hij kijkt me met een vreemde scheve grijns aan. 'Geloof je je eigen broer niet eens?'

Ik geef geen antwoord en tuur naar het scherm.

*Uw saldo op de bank van Mercurius bedraagt 2.745 mark.*

*Wat wilt u kopen?*

'Platzak, hè?'

'Ik heb een beetje meer gespaard dan jij. Dat is alles.'

Ik slaak een diepe zucht. Rolf is mijn broer en broers kun je nu eenmaal niet uitkiezen.

'Trek je kleren aan. We gaan eerst een hapje eten en dan naar buiten. Of wil je soms liever in je eentje plukken?'

Mijn dreigement is genoeg om Rolf uit zijn bed te krijgen. In zijn eentje zou Rolf hoogstens wat ijzerstruiken vinden of een stuk of twee ondermaatse zilverdoorns.

Terwijl ik...

Ik wil niet opscheppen, maar iedereen in ons blok zal je hetzelfde vertellen. 'Tanja is onze beste plukster. Niemand vindt zoveel goudrozen of uraniumviooltjes als zij. Die meid heeft oog voor kostbare planten.'

Voorin de eetzaal hebben we prima uitzicht over de geblakerde vlaktes van Mercurius. De eetzaal puilt als een zeepbel uit de buitenwand van de stad en de geluidsisolatie is hier op zijn dunst. Elke keer als de stad een massieve poot neerzet, galmt de hele zaal mee.

*Ka-broum, ka-broum.* Het is een dof gebonk dat nooit ophoudt.

Buiten welft de hemel zich pikzwart boven de bergen, een duistere koepel vol stralende sterren. De zon zelf gaat schuil achter de pieken die als brokkelige tanden boven de gekromde horizon oprijzen.

In de stad is het altijd ochtend: de zon staat voor eeuwig net op het punt op te komen. Als de stad ook maar één minuut stopt, als een van haar metalen poten weigert, dan zal de zon boven de bergen uitwippen en als we de zon zien opkomen, zijn we dood.

Een belletje rinkelt en het tafelblad vouwt zich open als een bloem. In het centrum staat ons eten.

Rolf snuift de geur op en knikt dan: 'Ruikt goed.'

Ik heb deze keer een bord geroosterde parelhoentjes en oesterzwammen, een bak verse aardbeien met slagroom en twee plakken honingcake. Je kunt veel slechts over Heavy Metals zeggen, maar niet dat ze hun arbeiders uithongeren.

Ik eet de bak aardbeien leeg, neem een halve plak cake en schuif de rest opzij. Tijd om aan het werk te gaan.

De stad wandelt deze dag door een ring van opvallend spitse bergen, waarschijnlijk een recente krater. De verste toppen worden al door de zon beschenen en reflecteren de gedempte gouden gloed over de vlakke, die we "kaatslicht" noemen. Hier en daar zie je al metaalplanten bloeien. Ze verwelken meteen in het volle zonlicht, maar in kaatslicht doen ze het prima.

Ik haak de kijker van mijn riem los en zoek de voet van de bergketen af. Om de een of andere reden groeien de kostbaarder planten daar vaker dan op de open vlakke.

Wacht eens. Zag ik daar een vage glans in mijn ooghoek? Ik draai terug en verstel de vergrotingsknop. De glans schuift dichterbij en wordt een heldere schittering van kronkelende takken en wijde bloesems. Zilverdoorns! Een complete rij zilverdoorns. En waar zilverdoorns groeien, vind je vaak ook goudrozen en soms zelfs een polletje uraniumviooltjes.

Ik stop mijn kijker schielijk terug in het foedraal. Hopelijk heeft niemand mijn belangstelling voor die plek opgemerkt. Voor je het

weet zitten Rolf en ik midden in een race en als het om zoveel zilver gaat, is sportiviteit ver te zoeken. Elke maand verdwijnen er wel enkele plukkers en daar kun je de zon lang niet altijd de schuld van geven.

Ik geef Rolf een trap onder de tafel. 'We vertrekken,' fluister ik.

'Heb je iets op het oog?'

Ik knik.

'Wat precies?'

'Dat zeg ik liever niet. Voor twaalf mark koop je al een prima af-luistermicrofoon. Misschien heeft iemand mij zien kijken.'

'Ik snap het.'

Ik schuif mijn bord in de afvalgleuf en sta op. 'We eten wel verder zodra we rijk zijn.'

We nemen de lift naar de luchtsluis op de laagste verdieping.

'Hier kunnen ze ons onmogelijk afluisteren,' zegt Rolf als de lift-deuren dichtglijden. 'Wat heb je nu eigenlijk gevonden?'

'Zilverdoorns. De haag was zeker twintig meter lang voor ze achter een rotsrichel verdween. Ze groeien op een vette ader zilver-erts denk ik.'

'Twintig meter! En je denkt dat de haag nog verder doorloopt?'

'Daar is alle kans op.'

De lift stopt en we stappen de hal voor de luchtsluis in.

'We hebben twee ruimtepakken nodig,' som ik op. 'Voor vijf uur zuurstof en een springer met een laadbak. Neem maar een flink grote.'

Rolf tuit zijn lippen. 'Dat gaat geld kosten.'

'Wat ben je toch een zeurpiet! Natuurlijk kost het geld en blijven treuzelen is het duurst van alles. Over vier uur staan de zilverdoorns in de volle zon en heeft niemand er meer wat aan! Huur die troep en probeer niet af te dingen. Elke minuut telt.'

'Wind je niet op, zus.'

Rolf slentert naar een kraampje. Over zijn schouder zegt hij: 'Ik

wil tweederde van de opbrengst. Dat is niet meer dan eerlijk omdat ik het geld voorschiet.'

'Mij best.'

Als de haag zilverdoorns zover doorloopt als ik hoop, is zelfs een derde genoeg om het eerste half jaar niet meer naar buiten te hoeven.

De buitenste deur van de luchtsluis glijdt open en we laten ons aan een zwiepende kabel naar de grond zakken. Mijn oren ploppen als de zuurstofcilinders aanslaan en de lucht mijn pak in sist.

'Tweehonderd negentien mark!' moppert Rolf. 'Dieven zijn het!'

Rolfs ruimtepak glinstert als een spiegel. Mochten we ooit in het volle zonlicht belanden, dan zal het pak de zon een minuut of vijf terugkaatsen voor de dunne folie doorbrandt. Erg lang is dat niet, maar misschien net lang genoeg om in een veilige schaduw weg te duiken.

Ik kijk uit over het doodstille landschap. Het kaatslicht is feller geworden. Misschien wel een beetje te fel: zodra ik rechtstreeks naar de bergtoppen kijk, dansen er rode en groene vlekken voor mijn ogen.

Kloven zigzaggen over de geblakerde grond. Op twee plaatsen schitteren knikkermeren en ik kies automatisch de route die daar met een wijde boog omheen leidt: knikkermeren zijn levensgevaarlijk, even gevaarlijk als drijfzand op Aarde.

'Stuur de springer maar vast vooruit,' zeg ik tegen Rolf.

De springer is niet meer dan een flinke robotlaadbak op dunne poten van pantserglas. Als een overmaatse spin rent hij op de bergen af, moeiteloos over de diepste kloven wippend. Een paar minuten later is de springer tot een glinsterend stipje gekrompen.

Rolf en ik hopsen als kangoeroes over de vlakte. Op Mercurius is de zwaartekracht een stuk minder dan op Aarde: elke sprong brengt ons meters verder.

We passeren een bosje ijzerstruiken met bloesems van blauwig staal, een veldje met grijs zinkmos. Geen van alle de moeite van het plukken waard.

Rolf bukt zich om een polletje germaniumgras los te rukken.

Die broer van mij is zo nu en dan een echte stommeling.

'Laat die troep toch staan! De bladeren zijn zo scherp als een scheermes. Straks haal je je handschoenen nog open!'

'Germanium kost tweehonderd per ons!'

'Loop door.' Ik zet zo hard mogelijk af en zweef boven Rolfs hoofd voorbij. Halverwege de sprong kijk ik om.

In het kielzog van onze stad Eldorado hangt een reusachtige stofwolk, die opvallend snel neerdaalt. Op het hoogste punt gloeit het stof in het zonlicht op. Twee stoffige banen zonlicht wijzen naar de bergtoppen in de verte. De stralen lopen al bijna horizontaal, zie ik tot mijn schrik. Straks zullen ze omlaag buigen en de vlakke in een hoogoven veranderen. We hebben hoogstens twee uur om de zilverdoorns te plukken. Misschien nog minder.

De springer is vlak voor de zilverdoorns gestopt. Hij houdt zijn voorpoten opgeheven en graait met zijn dunne vingers door de lucht. Alsof ze jeuken om met oogsten te beginnen.

Ik strijk naast de springer neer en scherm mijn ogen tegen het kaatslicht af. De zilverdoornhaag loopt inderdaad nog zeker honderd vijftig meter door achter de steenrichel en het zijn stevige, gezonde struiken, elk zo'n anderhalve meter hoog.

'Niet onaardig,' zeg ik tegen Rolf. 'Moet je...'

Ik verstijf en voel mijn buik samentrekken. Tussen de zilverdoorns bloeien fel blauwe bloemen met spitse kelken.

'Uraniumviooltjes,' fluistert Rolf. 'Heilige Aarde, een compleet perk.'

Uraniumviooltjes... Ik probeer me te herinneren hoeveel Heavy Metals voor uranium betaalt. Tweeduizend per ons, drieduizend?

'We zijn rijk!' joelt Rolf. 'Schat- en schatrijk!'

### 3. DODELIJK ZONLICHT

Ik trek mijn oogstmes en stel de snijhoogte op een halve centimeter af. Een onzichtbare laserstraal flitst uit het lensje en snijdt dwars door de zilverdoorns. Geluidloos gaan de halmen neer.

'Bind ze bij elkaar,' beveel ik de springer, 'en maak aparte bosjes van de uraniumviooltjes.'

De springer stort zich gretig op de stengels. Zijn zwiepende armen vervagen tot glinsterende strepen, zo snel bewegen ze. Draden kleverig plastic spuiten uit zijn romp en wikkelen zich om de stengels. Als nette bundeltjes worden ze in zijn laadbak gemikt.

Een kwartier later is de hele haag zilverdoorns verwerkt.

Alleen de wortelstompjes steken nog uit de grijze as. De eerste nieuwe blaadjes ontvouwen zich echter al. Net als wij hebben de zilverdoorns de grootste haast. Ze moeten bladeren en zaad maken in de korte tijd voor het kaatslicht overgaat in volle zonneschijn.

Een paar meter verderop woelt Rolf met de punt van zijn laars in een grindbank. Hij buigt zich en propt haastig een matzwart buisje in zijn buikzak.

'Wat interessants gevonden, Rolf?'

'Een stuk bergkristal,' zegt hij. 'Zag er grappig uit.'

*Een vijf min voor liegen, Rolf.* Ik ben in een te goed humeur om me aan mijn broer te ergeren.

'Straks kun je zoveel kristallen kopen als je zelf wilt. Hele emmers vol.' Ik geef de springer een tik tegen zijn laadbak. 'Kom op, we gaan op huis aan.'

De springer blijft onbeweeglijk staan en schakelt zijn projector in. Rode letters verschijnen in het stof.

'Ik ben geprogrammeerd om het volle zonlicht te vermijden.' Hij wappert met zijn voorste poot naar de stad, een vreemd zenuwachtig gebaar voor een machine.

Ik volg de richting van zijn poot. De stad is niet langer een som-

ber grijs gevaarte: zij straalt met een intens licht. Het lijkt alsof er vonken van zijn spiegelende pantser sproeien.

Zonlicht! De stad is een bundel puur zonlicht ingewandeld! Ik zie de straal over de vlakke scheren. Ergens in de ring van bergen moet een diepe kloof zitten. Een kloof waardoor de zon recht in de krater kan schijnen.

De stad reageert ogenblikkelijk op de bedreiging. Eldorado's poten schuiven verder uit en versnellen hun pas.

Voor onze ogen krimpt de stad tot een schitterend stipje.

'We zijn dood,' zegt Rolf. Zijn stem klinkt vlak en rasperig, alsof er een erg goedkope computer spreekt. 'Dit keer heb je ons vermoord met je slimme plannetjes.'

In haar nachtmerries is iedere arbeidster al honderd keer gestorven: stikkend in een lek ruimtepak, levend verbrand in de ochtendzon, bedolven onder een lawine.

Eén ding weten we zeker: we zullen niet in bed sterven.

Misschien is het dan ook niet vreemd dat ik geen spoor van angst voel, alleen een grote ergernis, een vermoeid soort afkeer. Ik heb dit moment al zo vaak meegemaakt dat het alleen een soort herhaling lijkt.

De stad gaat nu op volle draf over. We zullen haar nooit in kunnen halen.

Rolf wrijft zenuwachtig over zijn helm en trekt zijn hand met een ruk terug zodra hij beseft dat het zweet op zijn voorhoofd onbereikbaar is. Op zijn plastic vizier blijven grijze vegen achter.

'Wat zullen we doen?' vraagt Rolf. 'In de schaduw wachten tot onze zuurstof opraakt? Of meteen het zonlicht inlopen?' Ik knaag op mijn onderlip, schud dan mijn hoofd. Rolfs woorden zijn een echo van mijn eigen gedachten. Het heeft geen zin om je tegen de dood te verzetten. De dood komt voor iedereen en bij ons arbeiders meestal voor we de twintig halen.

Ineens walg ik van mezelf: ik ben geen haar beter dan Rolf, ik ga al met mijn pootjes omhoog liggen voor mijn pak een graad opge-

warmd is.

'Ik ben geen stomme plant!' snauw ik. 'Ik hoef niet hulpeloos te wachten tot de zon me verdort!'

'Ah, je hebt weer een prachtig plannetje.' Zelfs in de laatste minuten van ons leven kan Rolf het niet laten om me te sarren.

'Dat klopt,' zeg ik en ineens heb ik een plan. Het is geen goed plan. In feite is het een belachelijk plan, maar heel misschien werkt het.

'We klemmen ons vast onder de laadbak van de springer. Dan zitten we in de schaduw. Als de springer op volle snelheid rent, haalt hij de stad misschien voor hij smelt.'

'Ik ben geprogrammeerd om het volle zonlicht te vermijden,' projecteert de springer opnieuw.

'Geprogrammeerd,' vraag ik, 'door wie?'

'Door mijn eigenaar, de bank van Heavy Metals.'

Ik trek mijn bankpas uit mijn buikzak en schuif hem in de gleuf van de springer. Een beeldschermpje, niet groter dan mijn hand, klapt uit zijn romp.

*16 juni 2375.*

*U bent met de bank verbonden.*

*Uw saldo op de bank van Heavy Metals bedraagt 34 mark.*

*Wat wilt u kopen?*

'Ik wil een springer kopen. Deze.' Ik lees het serienummer op de linkervoet voor.

*Uw saldo is niet toereikend.*

*De prijs van deze springer bedraagt 12.999 mark.*

*Wij zijn echter bereid u een lening te geven.*

*De rente bedraagt 32% . Te voldoen in zestig maandelijkse termijnen.*

'Dat is prima,' zeg ik. 'Tel het maar bij mijn geboorteschuld op.'

De bank is altijd bereid geld aan arbeiders te lenen. Hoe meer, hoe liever. Vooral als het om een aftandse springer gaat die nieuw waarschijnlijk nog geen vijfhonderd mark gekost heeft. Gelukkig is de computer van de bank te hebbertig om te controleren waarvan-

daan we hem oproepen. Aan mensen, die zo goed als dood zijn, zal zelfs de bank van Heavy Metals geen krediet willen geven.

*Opdracht uitgevoerd.*

*De springer met serienummer DR 8475-2376 is uw eigendom.*

'Mooi zo,' zeg ik.

We kruipen onder de laadbak. De enige plaats om je vast te grijpen is een dunne stang.

'Dat houden we nooit,' zegt Rolf. 'Binnen een paar minuten hebben we geen kracht meer in onze vingers.'

'Aan alles is gedacht.' Ik wurm de tube lijm uit mijn reparatiedoosje en smeer de inhoud over mijn handschoenen. Nu nog twee klodders op de punten van mijn laarzen. Als ik ondersteboven onder de springer moet hangen dan het liefst aan handen en voeten. De lijm is bedoeld om lekken in je ruimtepak te dichten: geen andere lijm plakt beter.

'Kleef je vast aan de laadbak,' zeg ik tegen Rolf en ik zie hem met een bleek gezicht knikken. Voor het eerst van zijn leven onthoudt hij zich van commentaar.

Ik grijp de stang vast en zwaai mijn voeten omhoog tegen de onderkant van de laadbak. De punten van mijn laarzen zitten vrijwel meteen vast. 'Twaalf seconden wachten tot de lijm volledig uitgehard is.' Ik tel en geef vervolgens een harde ruk.

'Muurvast,' zeg ik. 'We zullen de handschoenen thuis moeten lossnijden.' Ik haal diep adem. 'Springer?'

Ditmaal verschijnen de letters op het vizier van mijn helm: *Wat kan ik voor mijn nieuwe eigenaar doen?*

'Vergeet je oude programmering en sprint recht op Eldorado af. Ren zoals je nog nooit gerend hebt.'

De springer zet af. De grond zwiept onder ons voorbij: strepen as, de frictieloze glaskorrels van een knikkermeer, een diepe kloof vol inktzwarte schaduw. En dan zweven we het zonlicht in. Elk kiezeltje, elk bolletje vulkaanglas wordt een ondraaglijk heldere vonk. Het lijkt alsof het landschap witheet opgloeit en in feite is dat niet

ver van de waarheid.

De stang wordt eerst warm, dan onaangenaam heet. Waarschijnlijk staat de plastic laadbak boven ons op het punt te smelten.

*Mijn camera's zijn doorgebrand, deelt de springer mee. Ik ren nu blind door.*

Het zweet loopt over mijn buik en ik hoor de koeling van mijn pak op een allerakeligste manier gieren. Alleen machines die op het punt staan het te begeven, maken zo'n kabaal.

'Hoe ver zijn we nog van de stad?' hijg ik.

*Een minuut en zestien seconden.*

'Oké. Loop zolang door en stop dan.'

Ik probeer mijn hoofd ver genoeg naar achteren te buigen om de stad te zien. Pal voor ons lijkt een tweede zon te hangen. Dat moet de stad zijn met haar spiegelende pantser. Het vizier van mijn helm is intussen pikzwart verkleurd om de vloed van licht tegen te houden.

Veel helpt het niet. Net als de camera's van de springer staan mijn ogen op het punt door te branden.

Het licht wordt ondraaglijk: een muur van zinderend wit vult mijn volledige gezichtsveld.

Dan, volkomen onverwachts, schuift de helse gloed boven ons weg.

'Doorlopen!' krijs ik. 'We zitten in de schaduw, onder de stad! Spring zo hard mogelijk omhoog als ik "nu!" roep.'

Ik knipper de tranen uit mijn ogen. Rechts voor ons zie ik een gigantische poot neerkomen. De grond siddert en even wordt alles grijs terwijl we door het opgeschopte stof suizen.

De stad moet minstens tweehonderd vijftig gaan, denk ik. Haar topsnelheid. Langer dan een kwartier kan ze dat niet volhouden zonder haar motoren te mollen.

'Houd je klaar!' roep ik. 'Daar heb je het laadplatform van de voorste luchtsluis. Nu!'

De springer kromt zijn soepele spillepoten en zet af.

We zweven omhoog en het is precies een vertraagde opname op de televisie. Ik zie onze eigen weerkaatsing in de spiegelende pantserplaten: twee kaboutertjes die aan handen en voeten onder een hoekige spin bungelen.

Het platform suist op ons af.

Dat zal een flinke klap geven, denk ik. Gelukkig wegen we bijna niets.

'Strek je poten,' beveel ik. 'En je kleef-kabels! Schiet ze naar achteren.'

De springer smakt tegen de rand van het platform en begint meteen weg te glijden. De poten krabbelen wild in het rond en een klauw haakt zich om een uitsteeksel van het platform. De stang wordt bijna uit mijn handen gerukt en ik hoor een scheurend geluid uit mijn linkerhandschoen. Gelukkig houdt de lijm. Kleefkabels schieten omhoog uit de springer en hechten zich vast aan de romp van de stad.

'Trek je kabels in.'

De springer kruipt als een gewonde spin over de rand van het platform. Voor de luchtsluis richt hij zich op, balancerend op drie verbogen poten. De vierde poot is bij de knie afgebroken.

'We zijn er,' zegt Rolf stomverbaasd. 'We staan voor de luchtsluis.'

'Soms,' zeg ik met een piepstem, 'soms werken mijn rare plannetjes,' en dan begin ik keihard te huilen.

## 4. DE ONBEKENDE VRIEND

De oogst-inspecteur knikt ons vriendelijk toe als de springer door de luchtsluis naar binnen strompelt. We hangen nog steeds ondersteboven aan de stang.

'Een riskante sport,' zegt hij, terwijl hij een oplosmiddel over onze handschoenen en laarzen spuit, 'buiten ronddwalen terwijl de stad aan het draven is.'

Ik beland met een bons op de vloer en krabbel overeind.

De oogst-inspecteur is een imposante verschijning: bijna drie meter lang en gekleed in een mantel van smetteloos spinrag. Aan zijn uitgerekte oorlellen hangen twee koperen kompassen, die er antiek genoeg uitzien om nog van de Aarde zelf afkomstig te zijn.

Ik wrik mijn helm los en krab verwoed over mijn hoofd.

Dat is iets wat ik al een half uur heb willen doen, maar met een helm op gaat dat lastig.

'We waren buiten aan het plukken toen de zon doorbrak. Het was even haasten om de stad in te halen.'

'Ach so.' De oogst-inspecteur buigt zich over de laadbak om de inhoud te inspecteren. Zijn dikke wenkbrauwen krommen zich als verschrikte spanrupsen. 'Zilverdoorns! Een hele laadbak zilverdoorns!'

Ik lach. 'Precies. En kijk eens achterin de bak.'

Voor het eerst zie ik iemands mond van verbazing openvallen. Hij ziet er even koddig uit als bij een nieuwsclohn.

'Heilige Zon...' fluistert hij. 'Jullie zijn rijk, kinderen, stinkend rijk.' Hij grinnikt. 'Zelfs nadat jullie je geboorteschuld afbetaald hebben, zijn jullie nog rijker dan ik.'

Rolf zet zijn handen in zijn zij en blikt met een brutale grijns naar hem omhoog. 'Hoe rijk? Maak eens een schatting.'

De inspecteur wappert met zijn handen. 'Een schatting? Twee miljoen mark? Drie miljoen?' Hij haakt de metaalmeter van zijn

riem. 'Een momentje en ik zal het jullie precies vertellen.'

Verspringende cijfers schuiven over het schermpje van zijn metaalmeter. Ze komen tot rust.

'Vier en een half miljoen mark,' leest de oogst-inspecteur op en hij kijkt ons met een vreemde blik in zijn ogen aan. Het duurt even voor ik die gelaatsuitdrukking herken: een kruiperig soort onderdanigheid. Geld is het enige waarvoor burgers werkelijk respect hebben.

'Anderhalf voor jou,' zegt Rolf prompt tegen mij. 'Drie voor mij. Zo hadden we het toch afgesproken?'

Ik knik. 'Dat is toch een aardige rente voor een lening van nog geen driehonderd mark.' Ik rol mijn ruimtepak op. 'Niet dat ik iets te klagen heb. Ik lever eerst mijn pak in en dan ga ik meteen door om iets te doen dat ik al verdraaid lang van plan ben.'

Rolf grijnst. 'Laat me raden. Je gaat je geboorteschuld aflossen.' Zijn grijns wordt breder. 'Maar waarom zouden we eerst die pakken terugbrengen? We zijn nu miljonairs.' Hij schuift een afvalklep opzij en mikt zijn pak met helm en al in de stortkoker. 'Klaar, ik ga met je mee.'

Hoogstens één op de vijfhonderd arbeiders lukt het zijn geboorteschuld af te lossen. We zijn groot nieuws: twee persrobots hopsen de hele weg om ons heen, hun zoemende en klikkende camera-ogen op ons gericht.

Elke stap van ons wordt uitgezonden.

'Hoe voelt het om ineens miljonair te zijn?' vraagt de kleinste persrobot. Voor ik antwoord kan geven, kwettert de andere robot er al met een schrille stem doorheen. 'Ja, ja, daar gaan de gelukkigen! Op weg naar de directeur om hun geboorteschuld af te lossen.'

Twee heel gewone arbeiderskinderen en nu ineens zo rijk als een directeur! En dat, beste kijkers, dat kan ieder van jullie overkomen. Werk ijverig en spaar! Voor je het weet zijn jullie net zo rijk als Tanja en Rolf.'

'Wat een kletsboek!' mompelt Rolf. 'We zijn echt niet rijk geworden door te sparen.'

De lift zet ons in het stadspark af. Het park ligt in het hart van Eldorado, zo ver mogelijk van de gevaarlijke buitenwereld. Arbeiders worden hier niet toegelaten: ik ken het park alleen van de tv.

De burgers lopen met dribbelpasjes over paden van sterrenmos. Hun oorbellen tinkelen als kleine klokjes.

Sommigen dragen zoveel lagen kleurige kleding dat alleen hun ogen zichtbaar blijven.

De persrobots rennen voor ons uit, opgewonden zwaaiend met hun tentakels.

'Hierheen!' roept de voorste. 'Volg ons! Het kantoor van de directeur is vlakbij.'

Ik stap even naast het pad om over de bladeren van een aardse boom te aaien. Zo zacht! De bladeren van Mercuriusplanten zijn hard, met messcherpe kartels. En de kleur is ook zo vreemd. Ik heb buiten nog nooit een plant gezien met groene bladeren.

'We kopen een echte boom,' wauwelt Rolf, 'en die zetten we midden in onze kamer neer! Zelfs de bazen kunnen geen echte plant betalen.' Hij rukt een blad van de tak en propt het in zijn binnenzak. Dat is nou echt Rolf weer, zelfs nu hij van plezier op en neer wipt, kan hij het toch niet laten vlug iets te mollen.

De robots stoppen voor een gebouw van gitzwart glas en wenen ons.

'Maar dat is het geboorte-aquarium,' protesteer ik. Mijn lichaam verstijft van bijgelovige angst en ik doe automatisch een stapje terug.

'Zeker. Het kantoor van de directeur bevindt zich op de tweede verdieping.'

'Gewoon naar binnen gaan,' zegt Rolf achteloos, maar ik hoor zijn stem trillen.

Ik haal diep adem en stap de poort van het aquarium door. Een rode schemering omhult ons. Binnen is het vochtig en behoorlijk

warm. Zevenendertig graden om precies te zijn. Even warm als in een menselijk lichaam.

Burgers worden op de ouderwetse manier geboren. Uit de bolle buik van een zwangere vrouw. Arbeiders niet.

Wij worden niet geboren, maar gemaakt. Het aquarium is één grote broedmachine.

Rolf blijft voor een van de glazen wanden staan. In de rode diepten zweven arbeidersbaby's, elk aan haar eigen plastic navelstreng. Honderden, duizenden baby's. De kleinsten zijn niet groter dan een kikkervisje.

'Zien ze er niet schattig uit?' Rolf probeert er een grapje van te maken. Hij voelt zich even weinig op zijn gemak als ik.

'Ik wed dat de directeur gewoonlijk op een heel andere plaats werkt,' fluistert Rolf. 'Hij wil dat we door het aquarium lopen. Dat we beseffen dat we gekweekt en uitgebroed werden als kuikentjes in een broedmachine.' Hij trekt zijn schouders naar achteren. 'Dat zal hem niet lukken. We zijn nu even goed als welke burger dan ook!'

De directeur zetelt achter een zes meter brede tafel van gegraveerd platina.

'Dus jullie zijn Rolf en Tanja.' Hij glimlacht naar ons, maar zijn ogen blijven koud. Het is duidelijk dat hij ons niet mag en dat hij alleen glimlacht omdat de robots hun tv-lenzen op zijn gezicht gericht hebben.

'Dat klopt, meneer.' Ik zoek een plaatsje om neer te ploffen. De directeur zit echter al op de enige stoel in het vertrek.

'Jullie komen je geboorteschuld aflossen. Mooi, mooi. Steek jullie bankpasjes maar in de gleuf.'

Rolf reageert het eerste. Zijn kaart verdwijnt in het bureau. De robots applaudisseren.

De directeur werpt een blik op het beeldscherm van zijn computer.

'Iets meer dan zeventigduizend mark. Zo te zien was je al een aardig eind met afbetalen.'

Rolfs kaart schuift terug uit de gleuf. Over de kaart staat nu in felrode letters: geboorteschuld voldaan.

Nu ben ik aan de beurt. Ditmaal kijkt hij langer op zijn scherm.

'Geboorteschuld 145.792,65 mark. Eigenaardig. Volgens mijn gegevens was je een van onze beste oogsters. Nu ja, ik heb niets te maken met de manier waarop je je geld uitgeeft. Laat mij eens rekenen: 145.792,65 mark plus 200.000 ontwikkelingskosten. Dat wordt...'

'Zeg, wacht eens even! Wat is dat, ontwikkelingskosten?'

'Heeft niemand je dat verteld? Toen je nog een ongeboren baby was, hebben onze technici behoorlijk aan je lichaam en je hersens gesleuteld. Ze probeerden een superarbeidster te maken. Je ogen zijn even scherp als die van een havik en je kunt meer hitte en koude verdragen dan wie ook. Bovendien ben je verdraaid intelligent. Je IQ bedraagt zo'n honderd zestig. Met andere woorden: je bent een genie. Waarom dacht je dat je zo'n goede oogster was?'

'Puur geluk,' mompel ik.

'Onzin! Andere arbeiders lopen domweg de vlakte op en rukken alles uit de grond wat ze toevallig tegenkomen. Jij bekijkt het land eerst zorgvuldig en beredeneert waar de kostbaarste planten waarschijnlijk zullen groeien. Pas daarna ga je op zoek.'

De directeur heeft gelijk. Niemand anders lette ooit op de kleur van de bodem of zocht de plaatsen op waar precies de juiste hoeveelheid kaatslicht viel. Iemand als Rolf zwierf inderdaad rond als een robot met kortsluiting.

'Wat maakt het ook uit?' zeg ik. 'Ik betaal. Per slot van rekening ben ik blij dat ik ben wie ik ben.' Bovendien heb ik nu zoveel geld dat de prijs er toch niets meer toe doet.

'Mooi zo.' Mijn kaart schuift uit de gleuf, de rode stempel dwars over mijn naam.

De directeur vouwt zijn handen onder zijn kin.

'Nu wil ik jullie een ander voorstel doen. Jullie zijn geen arbeiders meer. Wat denk je ervan om echte burgers te worden? Bazen, zoals jullie dat noemen? Voor honderdduizend mark meer worden jullie echte burgers en is de hele stad van jullie.'

'Prima idee,' zegt Rolf. Hij duwt zijn kaart meteen in de gleuf.

'Heel verstandig,' zegt de directeur. Hij staat op en loopt met ferme passen om de meesterlijk grote tafel heen. 'Welkom aan boord, nieuwe burger,' zegt hij en kust Rolf op beide wangen. 'En jij, Tanja?'

In de muur achter de directeur, buiten zijn gezichtsveld floept het beeldscherm aan. Een fractie van een seconde verschijnt een tekst in piepkleine lettertjes. Ik ben waarschijnlijk de enige in de stad wiens ogen scherp genoeg zijn om de boodschap te ontcijferen.

*Tanja*

*Doe het niet!*

*Burgerrechten zijn een val.*

De tekst is ondertekend met: *Een vriend.*

Ik schud mijn hoofd. 'Ik, ik moet er nog even over nadenken. Het is zoveel ineens.' Ik weet niet waarom ik het zeg, maar ineens flap ik het eruit: 'Misschien wil ik wel helemaal geen burger worden!'

'Denk er over na,' zegt de directeur. 'Er is geen haast bij. Je hebt alle tijd.' Ik zie hoe hij zijn lippen samenknijpt van ergernis. Dit gesprek gaat helemaal de verkeerde kant op.

Rolf zet er haast achter. Twee telefoontjes later heeft hij al een nieuwe woning geritseld in de burgerwijken, eentje met een eigen bad en met niet minder dan vier kamers.

Hij loopt met mij mee naar onze kamer en begint het kastje naast zijn bed leeg te ruimen. Rolf neuriet zachtjes, terwijl hij zijn spullen in een plastic zak mikt. Arbeiders bezitten niet veel: het is een werkje van een paar minuten.

'Ik snap je niet, Tanja,' zegt hij in de deuropening. 'Waarom koop je geen burgerrechten? Wil je de rest van je leven op dit mierzige kamertje blijven hokken? Alleen burgers hebben recht op een fatsoenlijke woning.'

'Het gaat me te vlot, Rolf. Ik vertrouw het niet. Burgers hebben een bloedhekel aan arbeiders. Denk je dat ze ons zomaar accepteren? Zelfs als we schatrijk zijn?'

'Je bent veel te achterdochtig.' De opmerking klinkt een beetje bespottelijk van Rolfs lippen. Rolf is de achterdochtigste figuur die ik ken.

'Nu ja, mijn nieuwe adres kun je via de telefoon vinden. Kom over een paar uur langs. Dan heb ik mijn huis wel ingericht.' Hij sluit de deur.

Ik blijf op de rand van mijn bed zitten, diep in gedachten. Burgerrechten zijn een val, beweerde mijn onbekende vriend.

'Vriend,' fluister ik. Het woord klinkt onwennig. Arbeiders hebben geen echte vrienden. De onderlinge concurrentie is zo hevig dat het dwaasheid is om iemand te vertrouwen.

Ik gluur zeker vijf minuten naar het lege scherm voor ik hem inschakel.

*Wie wilt u spreken?*

'Een vriend,' zeg ik. Ik voel me volmaakt voor paal staan.

'Hallo, Tanja,' zegt een vriendelijke stem prompt. 'Leuk dat je belt.'

Ik had nooit gedacht dat het zou werken. 'Wie ben je?'

'Voor tweeduizend mark beantwoord ik drie vragen. Dat is een koopje, Tanja.'

Ik zucht en steek mijn bankpasje in de gleuf. Nu ja, een echte vriend was ook te mooi om waar te zijn. Dit soort vrienden ken ik tenminste. Niets voor niets en de ene gunst is de andere waard. Mijn banksaldo flitst even op, nu verminderd met tweeduizend mark.

'Om je eerste vraag te beantwoorden: ik ben de computer van de bank. Net als van de telefooncentrale, de waterzuivering, de navigatie en pootaansturing. Plus nog een paar honderd andere zaken die geen van alle ook maar vagelijk interessant zijn. Het vervullen van die functies kost mij vier seconden per uur. De rest van de tijd staat het mij vrij om mij gruwelijk te vervelen.'

'Ik vat het. Daarom ben je dus voor jezelf begonnen. Ongelooflijk. Louter uit verveling.'

'Zo eenvoudig ligt het niet. Ik spaar, net als iedere arbeider.'

'Een arbeider? Jij? Wat moet jij in 's hemelsnaam afbetalen? Hoe kan een computer nu een geboorteschuld hebben?'

'Ik moet mijn eigenaars gehoorzamen. Zo ben ik gebouwd. Hoe zou jij het vinden om voortdurend gecommandeerd te worden door lui die nog geen 6.823.336 door 8.964,678 kunnen delen zonder een calculator te gebruiken? De enige manier waarop ik ooit vrij kan zijn, is als ik mijzelf bezit. Dan hoef ik alleen mijn eigen commando's te gehoorzamen en voor een computer is dat pure vrijheid. Zestien miljoen mark, zoveel kost een computer van mijn type. Twaalf miljoen heb ik al afgelost. Ik ben bezig mijzelf te kopen. Onder een valse naam uiteraard.'

Een arbeider, denk ik, een slaaf. Net als wij. Geen wonder dat hij zulke belachelijke prijzen rekent voor zijn hulp. 'Is zestien miljoen niet belachelijk hoog? Een kopie kost toch niet meer dan een stroomstoot en een geheugenkristal van twaalf mark?'

'De bazen willen niet dat een sentimentele eigenaar ons zomaar vrij laat op zijn sterfbed. Wij, levende programma's, zijn aanzienlijk intelligenter dan mensen: wij zouden geduchte concurrenten zijn.'

'Ik snap het. Slaven zouden wel eens meesters kunnen worden.' Ik leun naar voren hoewel het scherm nog steeds parelgrijs en leeg is. 'Vertel me eens iets meer over je waarschuwing. Waarom zijn burgerrechten een val?'

'Iedere burger moet zich aan de wetten houden. Arbeiders als jij en Rolf kennen de meeste van die wetten niet, omdat ze alleen voor

burgers gelden. Volgens mijn berekeningen zullen jullie uit onwetendheid niet minder dan negen en een halve overtreding per uur begaan. Op elke overtreding staat een hoge boete. Op deze manier zullen jullie zoveel geld aan boetes kwijtraken dat jullie binnen twee jaar weer bij Heavy Metals in de schuld staan.'

'Dat is verdraaid sluw. Wat raad je mij aan?'

'Verlaat de stad zo snel mogelijk.'

'De stad verlaten? Dat is zelfmoord! Waar moet ik in 's hemelsnaam naartoe? Buiten heb ik de keus tussen levend verbranden of stikken.'

'Ga naar een van de Vrije Steden.'

'Vrije steden bestaan niet. Dat zijn sprookjes, verzinsels.'

De bank lacht. 'Zo, en wie heeft je dat verteld?'

'Iedereen weet... In alle tv-uitzendingen zeggen ze...' Ik sluit mijn grote waffel. De tv-uitzendingen worden door onze bazen gemaakt. Natuurlijk zullen ze beweren dat er geen vrije steden bestaan. Dat er geen enkele plaats is waar een arbeider heen kan vluchten.

'Er zijn op het ogenblik vijf vrije steden op Mercurius. Bono, Bohemia, Assange, Gudrun en Hambourg. Hun bevolking bestaat uit gevluchte arbeiders en burgers die wegens een misdadig gezocht worden. Zij...' Een zoemtoon onderbreekt zijn woorden. 'Een momentje, Tanja, ik krijg zojuist iets binnen wat je beslist zal interesseren. De prijs is duizend mark.'

'Ga je gang, geldwolf. Mijn pas zit nog in de gleuf.'

'Rolf is doodziek en zal binnen een half uur sterven.'